

Vrijer omgaan met toetsen: hoe doe je dat?

“Wij kijken naar groei, niet naar gemiddelden!”

Op CBS De Hoeksteen in Wemeldinge - een van de kleinste scholen van stichting Albero - durven ze het aan: vrijer omgaan met toetsen. Leraren *Leanne* en *Maril* en directeur *Bert* leggen uit dat zij het onderwijs inrichten op groei. Wat blijkt? Het onderwijs anders inrichten, werken vanuit een duidelijke visie en in gesprek blijven met elkaar zijn belangrijke succesfactoren. En: gewoon gaan dóen.

Om beter aan te sluiten op de onderwijsbehoeften van leerlingen, voerde De Hoeksteen het werken in units in. Leraar Marit uit de midden- en bovenbouw: “Ieder kind in een unit mag op zijn eigen niveau werken en zo zelfvertrouwen opbouwen. Kinderen zijn altijd ergens anders in hun ontwikkeling en wij helpen ze in hun zone van naaste ontwikkeling waar ze weer verder kunnen groeien.”

Ieder kind werkt dus op zijn eigen niveau aan zijn eigen doelen, met bijpassende instructies. Het toetsen van kinderen op hetzelfde moment met eenzelfde toets is dan niet meer vanzelfsprekend. Dit alles organiseren, bleek te intensief voor de leraren. Dus is er nu een maandelijkse teamwerksessie om van ieder kind de groei te analyseren en te bepalen welke instructies bij de volgende stap horen, hoe dat te clusteren is en welke toets daar echt bij past.

Vertrouwen in groei!

De toets afnemen die past bij het moment en niet bij het moment in de handleiding, vraagt om vertrouwen

in de ontwikkeling van de leerling én in jezelf als leraar. “In mijn klas zat een meisje”, vertelt Leanne, “die zakte in het gemiddelde, maar groeide wel. Ik had het gevoel mij te moeten verantwoorden terwijl ik eigenlijk juichte om haar succes.”

Directeur Bert geeft zijn leraren de ruimte en vrijheid om de gemiddelden van toetsen en de planning van een methode los te laten. “Ik wil recht doen aan de professionele keuze van de leraar. Wanneer iemand twijfelt, vraag ik naar de analyse van de groei, of ze recht hebben gedaan aan de leerling en zijn ontwikkeling en of ze nog iets nodig hebben.”

Marit: “Je ziet je leerlingen elke dag, dus je weet eigenlijk prima waar ze staan, daar heb je als het goed is geen toets voor nodig!”

Zonder stress naar school

Na een toets kan het voorkomen dat een leerling werk uit groep 6 maakt, terwijl hij in groep 8 zit. Dat viel niet direct goed bij de leerlingen. Er is dan ook flink geïnvesteerd in het voeren van gesprekken over waar je als

Leanne de Jong, Bert Wille en Marit Nieuwenhuize

leerling in je ontwikkeling staat, waar je naartoe werkt en wat je daarvoor nodig hebt.

“Door het inzicht in de eigen ontwikkeling ervaren de kinderen minder stress”, merkt Marit. “Ze komen vrijer naar school, omdat ze weten wat ze moeten doen en omdat ze ervaren dat ze groeien.” Leanne vult glunderend aan: “Twee leerlingen uit groep 8 rekenen op groep 6-niveau. Zij behaalden de doelen van 6 en gingen de uitdaging van een groep 7-instructie aan, waarop ze applaus kregen van groep 8!”

Pizza-avond

Ook ouders moesten wennen aan de andere manier van werken en toetsen. Op de informatieavond in de bovenbouw kwamen veel vragen over de uitstroom van kinderen uit groep 8, die bijvoorbeeld op groep 6-niveau rekenen. Ouders vanaf het begin meenemen, is dus belangrijk. Bijvoorbeeld door inzichtelijk te maken wat een kind concreet nodig heeft voor welke uitstroom.

Leanne: “Ik leg uit dat we werken aan wat een kind kan

“Wij zoeken de vrijheid om het anders te doen”

- BERT WILLE -

en dat we monitoren waarin hij nog kan groeien.” Dat stelt vaak gerust en op de jaarlijkse ‘pizza-avond’ wordt met ouders bovendien besproken wat goed loopt en wat nog aandacht verdient. “Als team zoeken wij, met onze neuzen dezelfde kant op, de vrijheid om het anders te doen, terwijl we al doende succesvol aan het leren zijn”, constateert Bert. “Dit begint met je visie. Wat is het beste voor de leerlingen? Wat zijn hun wensen? Durf te doen, begin gewoon en trek samen op. Denk groot!”